

Keleivis, Karaliaucziuje
kas Utarninką išbūdams,
kaštų, ant bile fofio Pusto
apste liūtas, su Pustpinin-
geis ant Bertainio Metū
5 Egr. arba 50 Pf.

Keleivis

iš

Apšahmū Istatimai i Ke-
leivi kaštų po 2 Egr. už
fojną, smulleis Raštais
išdrukawotą Gilę. Gro-
matas reit sen atrahyti:
Bergplaz (arba
Schleser Berg) № 7.

Karaliaucziaus Broliams Pietuwiniams Žinės parnešas.

№ 16.

Karaliaucziuje, 17. Aprili.

1877.

3. Nebėdrenėje po Welykū arba Inbilate.

Ewang. Jono 16, 16—23. Grom. 1. Petr. 2, 11—20.

Kristus mūsų Gywasis.

Tu (Jėzau) Gywasis manasis,
Gaiwinims Tuzboje.
Aš noriu but Tamasis
Ir Smertiės Bėdoje.
Aš Pataleli sawo
Taisytiūs Dūbėje,
Ale ant Balso Tawo
Pabusiu Szwiefoje.

„Smertis yra Griekū Alga, bet Dowana Diewo
yra amžinoji Gywata Kristuje Jėzuse mūsų Wiešpatyje.“
Rym. 6, 23.

Kaip bidey ir kaip labay Smertis Griekū Alga
prie mūsų ir prie wisōs Žmoniū Giminės yra su wi-
soms sawo dwasikomis ir funiskomis Bėdomis bey
Išgascziais šiczion ant Žemės, tay mes jau girdėjom.
Ale to ne gana. Sziczion ant Žemės sawo Wargūs
išwargūs ir Bėdas ištrwojus, Dūšiai nū Kuno atsi-
skyrus ir Smercziui sawo Darbą ant Žemės prie fofio
Žmogaus atlikus, tay tacziau tūmi jo Pomyte ant jo
n'iera pasibaigusi. Diewo Žodis kalba ir apie antrąjį
Smertį (Apr. Jon. 2, 11), apie tą Smertį, kūr yra
be jokio Smertiės, kursai žawina, o tacziau niekadōs
ne nužawina, kuri Pons Jėzus mums po Akiū statyti
norėdams kalba apie Kirmėlę, kuri niekadōs ne miršta,
kuri Szirdi tikt wis griauž bey griauž ir tikt wis fremt
bey fremt, ale wis ēduši, griaužusti ir frimtus ne pa-
liauja iki i Amžiu Amžius.

Wiešpats antrąjį Smertį mums numoliamoti no-
rėdams kalba apie tolimiausią Tamsybę, kur tikt wien
Kaukims ir Dantū Klebėjims apie ugningąjį Dūbę, i
kurę imetami tie, kurie ne parahyti Gywasies Rny-
gose (Apr. Jon. 20, 15), kurioje Ugnis niekadōs ir
amžinay n'uzgęsta (Mark. 9, 44). I tą Wietą par-
ējusieje Žmones hauks Kalnams griukit ant mūsų ir
Kaukaroms: apdengsite mus.“ Luk. 23, 30. Iš Tiesōs

tokiam Žmogui butu geriaus niekadōs ne gimus uziot
i toki Kerštą Pono Diewo parėjus. Sztan, tai wienu
Žodziu Smertis, o tas yra Griekū Alga.

Witab tai apingsczius Szirdis tur drebėdama iš-
tarti: Ak kaipai ben išbėgsiu tam baisingamjam bu-
sencziam Kerštui? arba kaip ten šw. Apaštals jato:
„Aš bėdnasis Žmogus, kas manę išgelbēs iš Kuno —
iš suweltos ir suaugūnos išgastingos Daugybės —
šio Smertiės?“ Ale ant šitokio baimingo Klausimo
gaunam tą apaštališkąjį Atsilėpimą: „Aš Diewui deka-
woju: per Jėzu Kristu mūsų Wiešpati!“ Rym. 7,
24. 25

Kristus yra mūsų Gywasis ir jo Priskelimas mūsų
Smertiės Pergalėjimas. Nėsa jisai joko: „Aš esmi
P. kštelimas ir Gywadis; taw i manę tik, tas gyws
bus, norint ir numirtu. Ir kurs gyws yra ir tik i
manę, ta^o niekaday ne mirs.“ Jono 11, 25. 26.
Dar ir i Smerti eidams tare mūsų branguis Išgany-
tojis: „Aš gyws esmi, o jus teipjau gywi busite“
(Jon. 14, 19), o sawo kunigiktoj Malboj už Sa-
wūnus jis išsprasė iš sawo Tėwo: „Tėwe, aš noriu,
kad fur aš esmi ir tie pas manę butu, kurius tu man
dai ei, kad jie mano Szlowę regėtu, kurę tu man dawei,
nēs tu manę mylėjai pirm Swieto Nugruntawojimo.
Amen. Jon. 17, 24.

Welnikla Razbajyste.

Kokios mūsų Gadynės, rodo ir sekantys Rusida-
wimas, kursai Bartenšteino Mieste Subatoj 17 tąjį
Mergą šio Meto nustrifēs. Gaspadine Raslė Klei-
niene iš Kiemo Szwansfeld apsilante anoj Dienoj
pas Malunininke Broziene ir melbe ję, kad ta jei-
jė Biningū — ne pasakya kiek — pajyczytu. Bro-
ziene tai n'apšėme be sawo Paties Pawelchjimo ir
nusiunte todėl Mergą pas jį pasiklausti, ar jis welyjās.
Ale tas, kadangi jis Kleinienei jau kelis Kartus
buwo jyczjēs, ale wis dar n'atgawēs, ne welyjo.
Potam atstojō iš Ramū Bryziens Sunus, o ir jōs
Merga. Kaip Kleiniene czion foki Stundą wiešėjusi

ir wis Piningū kaulyjusi, ale ne gawusi buwo, tay ji Broziene Raklu apstikabindama dėjosi buf nū jds uorinti su Pasibuczawimu atššweikinti. Ale je bucziodama ji jei jei ismeige sawo apstruji Peili, kuri ji jau ilgą Gziesą Rankose buwo laikiusi, i fairine Raklo Gyslą teip smarkei, kad Broziene tūjau ant Wietōs negywa sukrito. Razbaininke Peili nusišlūscziusi pradėjo Piningū jėškoti ir rado 20 Drl. gatawū Piningū, 100 Drl. Užrašą, o ir sawo Szuldšynes arba Skoldōs Užrašus tū Piningū, kurius ji jau pirm to nū Brozio pasižyczjusi buwo. Wislab tai ji susiwyniojusi Namūn ėjo. Bet pakeliuy ji dar Malungrabėj Burną nusišprausie ir Rankas nusišmazgojo ir potam dar ant Smobbdōs apsilanke, kur jos Dukrē rados. Tada ji su Kaimynū iš Szwansfeld Namūn waziawo, wislab tai tarši nieko Wikto nesižinanti. Kaip Bons Broze Namūn parėjes, tą Welnyštēs Darbą išwydo ir sawo Paczią Kranjūse ant Uslōs begulint pamate, tay jo Wislis tūjau ant Kleinienēs pūle, o jis tūjau pasake sawo Wisli Pulicetēs Wyriausybei, bet ta tūjaus Zandarą i Kiemą Szwansfeld pas Kleinienę ant Berjėškujimo nusiunte. Tas ėita Razbaininke rado Patale, o Piningus su Szuldšynēmīs po Galwōs Priegalwju pakistus. Tūjaus i Brową nugabenta Kleinienne nieko nesiğyne ir papasakojo wisą sawo Razbajštēs Darbą su tokiu Drgumū, kad Szirdis kratos, taip baissan, tarši *il ney jolids Gzindōs ne turinti.* — Ale dar Wislis ant širdōs Moteriskēs pūl ir del titū Razbajscziū. Pirm ilgoko Gzieso prapūle tam patim Kieme Szwansfeld nekursai per Kiemus keliaujās šlėzingištis Audimū Pardawėjis teipo, kad nieks ne žino, tūr jis dingēs. Vrie Kleinienēs buwo rods keli Daiktai rasti, kurius ans žmogus turėjes, ale jei jei Nieko ne galima buwo išrodyti. O dabar podraug ir pripūla žmōnēm ten gywenantiems i Atminti, kad Kleinienēs Bats kas zin pirm kokio Gzieso didey staiga pasimireš. Wafare jis buwēs sweiks ir linksmas, o Rytmetjy Lapōns. Ale dabar prasidėjusie jėškėjimāi rasi bene wislab i Szwiesą statys. Bons Diews gyws! Tokiū bauriū Nusidawimū mums pareit kone kasdien i žinią, ale mes wengiam, wislab tai kas Syki papasakodami sawo Brieteliams Szirdis apšunkinti. Musū Tolynžengimo Gziesai jau bais toli nuženge. Bristelestis Wiešpats ben te išreiktia ant sawo Kritšczionystēs sawo Galybė.

Burtinintystēs Nauda.

Jė Soldawōs Miestelio jefantysis Nusidawims pasakojoms. Tenay buwo wiengą Rytą wienam Miesto žmogui 350 Markiū Piningū Stubōs Duris atlaužiant išwogti. Numanydams, kad Wagis tam patim

Bute ėsąs papasakojo jis wisiems Namiškiams ir kožnar kas to tikt girdēt norėjo, kad jis noris pas žynę arb Burtininke Kieme Marzym gywenanczią nueiti sakydams tą jis noris melsti, jeib ji už Piningus ir ugerą žodi Wagi dūtu dwiejū Redeliū Tarpe Welniu pagrėbti. O wienoj Dienoj jis ir likray išejo patang Burtininkę. Dabar Wagis išsigando, o kaip anšai nū Burtininkēs pargrjjo, tay jis rado sawo pawog tūsius Piningus wēl ant tōs Wietōs be gulinczius kur jis jūs buwo padėjes, iki pastiausiojo Grafio. Taygi geray, kad ans Wagis norint Pono Diemo nesi bijojo, tacziau Welnio pabugo, ir ans žmogus sawo Piningus atgawo.

Wisofia žinia.

— Swieto Sujudimas, kursai dēl Firšto Bismarkio Atšidėkawojimo pasidareš buwo, dabar jau wēl nutykēs. Wiešpats Ciecorius Bismarkiui galiausiai atšiliepe ant jo Atšidėkawojimo, kad jis ji nieku Budu ne noris iš jo Wietōs paleisti, kadangi jam atšojus reiktu didey daug Dalykū pertaisyti ir titū Waldymo Dalykus jėšmanancziū i jo Wietą jėškoti, o tū ne galima taip weikēy rasti. Todėl Wiešpats Ciecorius Bismarkiui tikt Atšilšėjimo Urlaupa iki pirmojo Septemberio ėra dawēs. Tam Tarpe turēs dabar Prūsū Karalytēs Widaus Dalykus Ministeris Kamphausen waldyti, Wiršaus Dalykus Bons von Bylows, Ciecoryštēs Dalykus Ministeris Hofmann, o jey kur Reikals pasidarytu, tay Ciecorius dar pasilaitēs ėra ir šime Atšilšėjimo Gziese pati Bismarki apie jo Wisli paklausti. Szitaipo dabar tame Daljke wēl Nutykimas pasidareš.

— Italiskis Karalius musū Ciecoriui jo Gimimo Dienoj 22. Mercą didey meilingą Pasweikinimą per Telegrafą atšunte, o musū Ciecorius ant to ir teipjau per Telegrafą didey meilingay pašidėkawojo. Ale kaip Italiskis, teip ir titi Gropōs Wiešpaczei musū Ciecoriui jo Gimimo Dienoj Pasweikinimū atšunte Rusijs Ciecorius buwo sawo Broli Grofffrštą Nikolą Nikolajewiczą atšuntēs, o iš Wyno Miesto parėjo Ėrc-Ėrcikis Karl Ludwig, iš München Princas Luitpold, o nū Francuzijsōs Prezidento Marholo Mak-Mahono atėjo ant Ciecoriaus Pasweikinimo i Berlyną aukštās Gendrolius.

— Brasilijsōs Keizeris bey Keizeriene ėra 3. Aprili Berlyne apšilankiusiu ir ketino czionay dwi Redeli wēšerti.

— Buwēs ciecorkištās Pasuntinys Grows Arnim gul francuziškame Mieste Nizza, hale Widuržemes Juriū gulincziame, blogay sirgdams, ir rokujama, kad jis jau ilgay ne be pateks. Browos, i kuriās jis

parėjęs ir Kalėjimo Prasudyjimai i furius jis ipūles, jo Szirdi ešdami ir krimsdami ir Kuną didey supustyje, kad tas hitą Wargą teip ilgay triwoti ne galėjo. Jis serga Rozės Liga, kuri jam ant Weido issimūšusi. Weidas sutinęs, Blakstienai pulioj Akis užputusios ogi ir wisas Kunas pilnas Ligos ir Sopoliū.

— Pakajus tarp Turkū bey Montenegryniškiū arba Jodka Iniškiū dar wis n'iera pasidareš. Jodka Iniškiū wis daugiaus žemės Stufiū prašo, o Turkai jiems tūstus ne nor dūti.

— Tarp Rusū, Englanderū bey fitū Gyropods Wiespatysciū yra dėl Turkijos Daljū pirm Trumpo Sutarimas pasidareš, o tasai ir i Brutukulę surašyas. Ale kas hitoj Brutukulėje stow, dar n'iera žinoma; ogi ar tarp Rusū bey Turkū galiausey Karas pasidaryš ar Pakajus pasiliks dar jū menčiaus.

— Koks Swiets dabar pastoja per Walnybės Basiprocewojimūš, ir kaip toli musū tolynžengiantieji nuzenge, tai ir iš sekanciojo Nusidawimo galim išpažinti. Berlyne yra wiena Moteriske Kupczelninkiene Sabatskiene sawo Krome patim Diendš Widuryj nurazbajauta. Ji buwo sawo Krome wiena ney jokiūs Mergos ne prilaidydama. Žmones rado jōš Lawong ant Ašlōš begulint su imūšta Wiršugalwe ir su perpjautu Raflu. Wyriausybe pradėjo dėl to didzius Išjėškōjimūš felti ir Žmones anoj Berlyno Ulozdoi išflauninēti ar jie ne matę, i ang Kromą tą tame Gziēje ieinant, kursai ang Razbajyste galētu išprowjjes buti? ir kas tam lygu. Kods tą Razbajyste paczią mes ne galim per ypatiską ženkłą musū Gziēso paženkliniti. Juk ir kitūse Gziēse yra Razbaininkū ant Swieto buwę. Ale ypacziy musū Szirdis kratos ir kručzioj wienūse Tolynžengianciujū Geitungose teip skaitant: „Ale pro kagi czia toks Trankimas keliams ir kasgi ben yra teip daug nusidawę? Sena Boba yra užmušta; daugiaus Nieko!“ — Sztaf kofia musū Gziēšū Bediewyste arba tiesiog Welnyšte! Iš Diesdš musū Gziēšas yra didey, ak didey toli nuzengēs; ale juk jis žengia wis dar tolyn ir wis tolyn; kasžin kur tas ant Galo nuzengs.

— Lenkūse randas Galwijū Maras, kursai jau ir prie musū pasirodēs, ale ir wēl pasiliowēs. Bet idant tas ne per Rubezius ant musū Busēs macniaus peršwerštu, tay yra uždrausta, Galwijū per Rubeziū iš Lenkū šenay pergabenti. Tacziau juk wis tokiū Žmoniū randas, kurie sawo Maudoš jėškodami wyriausybiškujū Uždraudimū n'atboj ir jūs peržengia, kur tik imanydami, kad iš to kitiems ir didziausia Iškaba nusidātu. Todėl musū Wyriausybe yra dwi Kumpanijas Zalnieriū ant Lenkū Rubežiaus nusuntusi, jeib tie ney jokiū Galwijū ir kas šėip uždrausta iš ten ant musū Busēs ne perleistu.

— Sziczion Karaliaucziuje yra šwiejus karališkās Akū Ryniks arba Akū Gydywo Butas itaisytas, ir nū 1. Aprilio atwertas. Kurie šitame Bute nor Pagalbdš jėškoti, tur maldotis rašydami: „An den Direktor der Königlischen Univerſitäts-Augenklinik Herr Professor Dr. Jacobson“, arba jo Pagalbininkū „An den Herrn Assistentzarzt Dr. Treitel in Königsberg in der Königlischen Augenklinik, Weinweberstraße Nr. 1—4“.

— Kitoje Szalyse Darbo bey Welno Stoka rodoš dar daug didesne ne kaip pas mus. Sziczion apsink Karaliaucziū tamp 12 Festungū budawotū, prie kurio Darbo Wyriausybe 200 Murininkū Gzeliū jėškōjo. Ant to maldawosi iš Szlėzingēs 700, o norint Alga ne menka, iš Karaliaucziaus Nieks.

— Iš Širutės Geitungose pasakojama, kad anume Mieste kelios Jamyljos, kurios trikynūtos rufitos raumeninės Dešrōš walgiusios, didey apšurgusios. Szitōš Dešrōš buwo Pons Pustsekreters Meyteris Šrutnyj nū sawo Geneziū iš Bartū Kiemo hale Lepliawōš gawēs. Bet Trikynū Liga iš andš trikynūtosios Dešrōš apšurgusijū rofojamos 24 Berasonōš. Ale ar anie Žmones jau ir wēl pasigawę, arba ar kelintajis jū ir mirti turējęs, tai mes ne gawom patirti. Tangi kriaulieng Miesą ir raumeninės Dešras wartojant reik labay saugotis.

Kwitas už Dowanas.

- 14) Žaln. šiczon man idawe ant Wargdienū 3 Mk.
- 15) J. L. iš M. man atsiunte ant Ewang. 2 Mk., ant Naujūtūjū 1 Marki.
- 16) Kr. M. iš M. ant musū Spitoliniukū 6 Mk.
- 17) Mk. Lymants iš Klyliū tarp Broliū ant Ewang. Pasunt. surinēs 13 Markiū.
- 18) C. B. iš B. ant musū Spitolēs 3 Mk.
- 19) Pons Kunigs Hassenstein iš Szakunū ant musū Mielas. Ligonuczio iš Palikimo nabasn. Gr. iš G. 4 Mk. 20 Pf. — A. W. iš L. 3 Mk. — M. W. iš P. bey M. K. iš P. po 1 Mk. — C. B. iš G., J. S. iš Sch., K. K. iš B., A. N. iš B., M. M. iš Sch., A. A. iš Sch., C. A. iš G. po 50 Pf. — C. L. iš L. bey A. J. iš Sch. po 25 Pf. — tai iš Wiso 13 Mk. 20 Pf.

Dowanas ant Ewang. Pasuntinsišēs sudėtasis Pons Kun Hassenstein i Rusne Pasunt. Kasei nusunte.

20) Pons Kunigs Hillenberg iš Kretingōš atsiunte surinktū Dowaneliū ant Ewang. Pasunt. 53 Mk.

(Dar ne wisas.)

A p s a k y m a i.

Wiralū, Laufo= bey Kwietkū Sėklū geriausiojo Pasilakymo pigiausey gaunama prie

H. Friedrich, pirmto Kröger, Ragainėje.

Num. 12. Karol Kufath, Num. 12.

Geria geriausiajė audžiamąjė Bumwulė baltintąjė ir nebaltintąjė wisūse Parwūse, mašyninius Werpalus bey audžiamasės Wilnas aš isperku už pigiū pigiausias Prefias.

Dabar teip dibej išsulomąjė pigęjė Bumwulė Audaams aš Swarą teip pardūdu:

nebaltintą	geltoną	pilką	šwiešmelynę	bruną
6 Egr.,	10 Egr.,	10 Egr.,	10 Egr.,	10 Egr.,
tikrą tamsmelynę				
12 Egr.				

Me Pirkėjai tur pasifubinti, kadangi už sitas kone ant Pusės numazintases Prefias Jopostas, norint dabar dar ir dibelis, tačziau weikley hardūts bus. Todėl aš meldziu, n'uzmirškit sawo senojo Bazistamojo

Num. 12. Karol Kufath, Num. 12.

Wofiecziu Ulyczioje Num. 12,

fursai wisados, ka jis pažadēs, ir attesa.

Dabokit: Milū, Bussking, kleidiniū Ceikiū, Skepetū ir daug fitū Daiktū dibej pigiey.

!! Tikt tarp wisū pigiausysis yra !!

Num. 14. Friedrich Weiss Num. 14,

Kampo Krome,

aš prisulau prie sawo ficzion Tilžėje didžiausiojo Sutrowimo ekstra prima Bumwuliū, Mašyniniū Werpasū ir audžiamujū Wilnū už dar niekados ne bumustias pigias Prefias — norint Bumwule dabar kas dien brangyn eit, dar dibeli Szmotą Bumwulės

nebaltintōs	šwiešmelynōs ir kalidōs	tamsmelynōs
5 Egr.,	9 Egr.,	12 Egr.

už tikray pilnā Swarā.

Tilžėje.

Friedrich Weiss,

Wofiecziu Ulyczioj Num. 14, kampiname Krome.

Sėllai.

Runkaliniū Swiškū, tikrū geltonū Obernderferinū, geltonū Leutowitsiniū, geltonū storū Klucū, ilgū raubonū Milžiniū, baltū cuforiniū, milžiniškū Morkū, Dirwiniškū Swiškū (arba Kopiū) kaip ir

Wiralū bey Kwietkū Sėllū

wisoktū Weiskū geriausios šwiežios gražey dygstancijos Sėllōs aš prisulau už pigiausias Prefias.

Karl Piek,

Tilžėj, Wofiecziu Ulyczioj Num. 23.

Baltinimui.

Kloralkio macniausio engliško Laworo podraug su Wartojimo Pamotinimu ant tikro Apšėjimo Baltinime; Kernmuilo geriausio Maniero, Natrium, Baltinimo Wandens (Bleichwasser), kaip ir

Parwū

wisofio Maniero ir greitay dziustancio Fernitso, Lakū, Tarputynėlijės, Pinželiū, pažistamay geriausio Laworo už pigiausias Prefias prisulau

Karl Piek,

Tilžėj, Wofiecziu Ulyczioj Num. 23.

Sawo geray papildytaji Geležiu Kromā, labia sey Duriū bey Langū Apmusimus aš prisulau už dibej pigias Prefias.

Tilžėj, Apriliaus Mėnesyje 1877.

F. Gaffner,

Wofiecziu Ulyczioj Num. 44.

Gzejau yra ir wisay geležinės Žagrės gaunamos.

Mofintinio, Sziuilės Mofkus geray issimotinusio, o ir geray lietuwiškay kalbėti mofancio, aš jėškau, kurs galėtu tūsaus i mano Kupczyste istoti.

Tilžėj, Apriliaus Mėnesyje 1877.

F. Gaffner.

Dėl Szalinpadėjimo sawo Kupczystės aš noriu sawo Laworū Kromā, kuriame randas

Milū, Bussking, Dubeliū, Ceikiū Kleidoms, Manteliū, Jopū, Bumbuliū ir t. t.

už dibej pamažintas Prefias ispardawinėti.

Ragainėj, 4 tajė Aprilė 1877.

Rašlė **W. C. Sakolis.**

Aš sawo Uki Kacyziūse, prie kurio 22 Murgū Lawo ir Triobos priklauso, podraug su wisa Inwentarija noriu iš walnōs Walės pardūti.

Kacyziūse.

Rašlė **Raujokiene.**

!!! Kas geray ir pigiey pirkti nor !!!

Audžiamujū Bumwuliū (ir sufuktū),

Audžiamujū Wilnū,

Mašyniniū Werpasū,

tas te gul eit tikt pas

S. W. Schäfer, Tilžėje,

Wofiecziu Gase Num. 14.

Dabokit. Wist trumpieje Laworai, Fajangai, Burcelonai, Liampos ir t. t., kaip dar niekados ne bumus pigey.

Tas patš.

Išpardawimas

fokiū 2000 Swarū parwotū Bumwuliū Audaams už sefančias ne nuderėtinas Prefias

pilkas	šwiešmelynės	brunas	tamsmelynės
12 $\frac{1}{2}$ Egr.,	13 Egr.,	14 Egr.,	15 Egr.

S. W. Schäfer, Tilžėje,

Wofiecziu Gase Num. 14.

Wiralū-Lawo bey Kwietkū Sėllū,

ant gražaus Dygimo nunokusiū!

Holsteiniško Plystanciojo Swiesto Parwo,

Hollandiško Galwijū Wairinimo- bey Gydyimo, Purwelio,

Korneyburgiškojo Arklū Purwelio (Purwelio pro Pažandes),

Engliškojo Kloralkio, Anilyn Parwū su Pamotinimu, kaip gražey parwoti,

Daftaro Airy's Pain-Expeller

prisulau Falkiū Aptėka nū **D. Siemering, Tilžėje.**